

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 597/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby, [REDAKČIA], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 6 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 67/2018 a jeho uznesením č. k. 3 Tpo 67/2018-184 z 11. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] odmieta pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola osobne do podateľne 22. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA], t. č. Ústav na výkon

trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby, [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 6 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 67/2018 a jeho uznesením č. k. 3 Tpo 67/2018-184 z 11. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie pre pokračovací zločin krátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 2 písm. c) a ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom daňového podvodu podľa § 227a ods. 1 a 2 písm. b) a c) Trestného zákona. Osobná sloboda sťažovateľa bola po prvý raz obmedzená jeho zadržaním, pričom do väzby bol vzatý uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 0 Tp 123/2017 zo 17. novembra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 82/2017 z 23. novembra 2017.

3. Z obsahu sťažnosti ďalej vyplýva, že následné žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby boli uzneseniami Okresného súdu Trnava zamietnuté, naposledy uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 1 Tp 42/2018 z 19. apríla 2018, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tpo 29/2018 z 9. mája 2018 tak, že ju zamietol.

4. Prvýkrát bola sťažovateľovi väzba predĺžená uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 1 Tp 47/2018 z 29. mája 2018 a následne aj uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 1 Tp 52/2018 z 23. augusta 2018, a to do 14. decembra 2018. Proti poslednému uzneseniu Okresného súdu Trnava o predĺžení väzby podal sťažovateľ sťažnosť (ďalej len „sťažnosť proti uzneseniu o predĺžení väzby“), v rámci ktorej uviedol: „... *neexistuje dôvod na predĺženie lehoty trvania väzby s prihliadnutím na skutočnosť, že už jedenkrát bola lehota väzby predĺžená. Podľa jeho názoru nie sú dané výnimočné okolnosti podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré by odôvodňovali predĺženie väzby. Dôvod väzby podľa*

§ 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nie je daný, pretože sa prokurátor odvoláva iba na výsluch svedka... ktorý je podľa vyjadrenia maďarských justičných orgánov na úteku. V danom prípade teda nie je možné ani reálne predpokladať, že v trojmesačnej lehote väzby by bolo možné tohto svedka aj vypočuť, keďže maďarské orgány vykonali niekoľko úkonov za účelom jeho zabezpečenia, avšak bezúspešne. Predĺženie väzby do 14.12.2018 považoval za bezpredmetné a navrhol, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie zrušil, prípadne aby väzba sťažovateľa bola nahradená alternatívnymi prostriedkami.“

5. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o predĺžení väzby rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol. Napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ vyčíta, že vykazuje znaky maximálnej miery arbitrárnosti a svojvôle. Sťažovateľ ďalej uvádza: „... napadnuté uznesenie predstavuje uznesenie o predĺžení väzby, v ktorom sa musia súdy vysporiadať v prvom rade s tým, či tu existujú dôvody predpokladané právnou úpravou pre to, aby bolo možné väzbu predĺžiť a až nasledovne sa zaoberať formálnymi a materiálnymi podmienkami väzby... V tejto súvislosti sťažovateľ (v konaní pred všeobecnými súdmi) namietal, že súdy sa vôbec nevysporiadali so základnou podmienkou pre predĺženie väzby, a to existenciou obtiažnosti veci alebo iných závažných dôvodov, pre ktoré nemohlo byť prípravné konanie skončené v základnej lehote... Obhajca v sťažnosti poukázal, že rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie ide nad rámec návrhu prokurátora, pričom sťažnostný súd sa s touto námietkou obhajcu sťažovateľa žiadnym spôsobom nevysporiadal... v napadnutom uznesení sa všeobecný súd nevysporiadal s tým, či existuje vzťah napr. medzi obvineným a ustanoveným znalcom, a to najmä v tom kontexte, keď v zásade osvojením si všetkých záverov sudcu pre prípravné konanie konštatuje, že sťažovateľ bude kolízne pôsobiť nielen na nestotožnených svedkov, ale i na znalcov. V tomto smere len uvádzame, že sa jedná o ničím nepodloženú hypotézu a ktorú nie je možné z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať... Rovnako máme za to, že nie je daný ani dôvod preventívnej väzby (§ 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku) a tento nemôže byť odôvodnený ani existenciou trestného stíhania v Maďarskej republike. Súd rozhodujúci o väzbe by sa mal zaoberať nielen mechanickou existenciou iných trestných stíhaní, ale i tým, či v prípade týchto iných trestných stíhaní existuje minimálne dôvodné podozrenie o spáchaní trestného činu v daných veciach tak, aby sa bezpečne vylúčila prípadná

účelovosť trestného konania... Osobitne namietame i to, že ani sťažnostný súd sa v napadnutom uznesení dostatočne nevysporiadal s možnosťou náhrady väzby probačným a mediačným dohľadom spojeným uložením primeraných obmedzení a povinností, resp. písomným sľubom sťažovateľa.“

6. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c/, ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako i práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 6 Charty základných práv Európskej únie, Uznesením Krajského súdu v Trnave, spis. zn. 3Tpo/67/2018- 184 zo dňa 11.09.2018 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2/ Zrušuje sa v celom rozsahu Uznesenie Krajského súdu v Trnave, spis. zn. 3Tpo/67/2018 - 184 zo dňa 11.09.2018.

3/ Krajskému súdu v Trnave sa prikazuje prepustiť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] z väzby na slobodu.

4/ Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

10. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

11. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (sťažnosť) okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie: a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje.

12. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

13. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd návrh na začatie konania pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

14. Sťažovateľ predložil ústavnému súde sťažnosť prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, ktorý mu predmetnú sťažnosť koncipoval, túto podpísal a opatril svojou pečiatkou. Napriek tomu sťažnosť sťažovateľa neobsahuje náležitosti sťažnosti, ktoré zákon o ústavnom súde vyžaduje. K sťažnosti, ktorá bola ústavnému súde doručená 22. októbra 2018, nebolo pripojené napadnuté uznesenie krajského súdu (sťažovateľ predložil len uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 29/2018 z 9. mája 2018, v súvislosti s ktorým však v petite sťažnosti porušenie svojich základných práv nenamieta), pričom toto napadnuté uznesenie krajského súdu ani do dňa rozhodovania ústavného súdu nebolo doplnené (zákonná náležitosť vyžadovaná § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

15. V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010).

16. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie

konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktoré by zodpovedali požiadavkám obsiahnutým v § 20 ods. 2 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2018